	به نام خدا	
نام ونام خانوادگی :.....	اداره آموزش وپرورش منطقه ی شهاب	نمره:.....
نام پدر:.....	دبیرستان شبانه روزی ملاصدرا طبل	نام دبیر:عبدالله اسلامی
پایه:دوازدهم	امتحانات نوبت اول	سال تحصیلی : ۱۴۰۳-۱۴۰۲
رشته:	درس: فارسی ۳ تاریخ : ۱۴۰۲/۱۰/۶	وقت: ۶۰ دقیقه

مهرا متحانات

ردیف	سئوالات	نمره
الف	قلمرو زبانی(۷ نمره) معنی واژه،املا و دستور	

۱-معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید.(۱/۵)

الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته

ب) در نفیرم مرد و زن نالیده اند .

ج) پیر مرد از داخل کازیهٔ روی میز یک پاکت کهنه برداشت .

د) مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است

ه) به خدا رسیدن فرض است.

و)چشمهٔ آبی سرد که در تموز سوزان کویر گویا از دل یخچالی بزرگ بیرون می آید.

۲- نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید: (۰/۷۵)

الف) فی حقیقه العشق : ب) تمهیدات: ج) فیه ما فیه:

۳- در جملهٔ زیر نقش دستوری واژه های مشخص را پیدا کنید.(۰/۵)

«عشق حقیقی ، دل و جان را پاک می گرداند.»

۴- یک برابر معنایی برای واژه «آویزان » از بین واژه های زیر بیابید. (۰/۵)

(طاق، رواق، تعب، کاهلی، معلّق، سروش، تجرید)

۵-در هر یک از موارد زیر ، املای درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید .(۰/۷۵)

الف) گفت از (بحر / بهر) غرامت جامه ات بیرون کنم.

ب) تن ز جان و جان ز تن (مستور / مسطور) نیست.

ج) تا وارهی از دم(سطوران / ستوران) / وین مردم نحس دیو مانند.

۶-واژه «طاق» در هر مصراع زیر به چه معنا است؟ (۰/۵)

الف) طاق پذیر است عشق ، جفت نخواهد حریف.

ب) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است.

۷-نوع حذف را در هر یک از موارد زیر تعیین کنید.(لفظی/معنوی) (۰/۵)

الف) در هر نفسی دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی شکری واجب.

ب) گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت ، به جانت سوگند.

۸- با توجه به بیت های زیر ، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید: (۰/۵)

تو مشت درشت روزگاری / از گردش قرن ها پس افکند

زین بی خردان سفله بستان / دادِ دلِ مردم خردمند

الف) در گروه اسمی «مشت درشت روزگار » **واژهٔ** «مشت » **هسته است. (درست - نادرست)**

ب) ترکیب «مردم خردمند » **وصفی و ترکیب** «بی خردان سفله » **اضافی است. (درست - نادرست)**

www-kanoon.ir

۹– در جملهٔ مرکب زیر، جملهٔ هسته(پایه)و جملهٔ وابسته(پیرو)را مشخص کنید. (۰/۵)

« من بعد از خواندن این مطلب متوجّه شدم که دنیا عجیب فراموشکار است .»

۱۰–در هر یک از گروه های اسمی زیر ، نوع وابستهٔ وابسته را مشخص کنید.(۱)

الف) شرایط تقریباً پایدار.

ب)قلب آن کویر

ج)هفت کیلو سیب

د) وسعتِ استانِ کرمان

(قلمرو ادبی(۵نمره) آرایه های ادبی)

۱۱– در ابیات و عبارات زیر، آرایهٔ درست را از کمانک مقابل آن، انتخاب کنید. (۱)

الف) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله - سجع)

ب) آتش عشق است کاند نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد (تشبیه - جناس همسان)

ج) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (استعاره - تلمیح)

د) تا چشم بشر نبیندت روی/ بنهفته به ابر ، چشم دلبند (حسن تعلیل – تلمیح)

۱۲–در عبارت « عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته» **واژگان «سجع» را بنویسید (۰/۵)**

۱۳– با توجه به بیت زیر، « شیر سپهر» **استعاره از چیست؟ (۰/۵)**

با شیر سپهر بسته پیمان/ با اختر سعد کرده پیوند

۱۴– بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید.(۰/۵)

« نی حریف هر که از یاری بُرید/ پرده هایش پرده های ما درید »

۱۵–قسمت های مشخص شدهٔ متن زیر بیان گر کدام آرایه است.(۱)

«فراشِ بادِ صبا را گفته تا فرشِ زُمُرّدین بگُسترد . »

۱۶– واژه های مشخص شده نماد چه مفاهیمی هستند.(۰/۲۵)

«ای مرغ سحر! عشق زپروانه بیاموز»

۱۷– آرایهٔ ذکر شده در مقابل همهٔ ابیات، به جز گزینهٔ . ..... درست است.(۰/۲۵)

۱) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان /چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان (اسلوب معادله)

۲) گفت : باید حد زند هشیار مردم ، مست را / گفت: هشیاری بیار ، اینجا کسی هشیار نیست (تضاد)

۳) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت (کنایه)

۴) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (ایهام)

۱۸–شعر حفظی : (۱)

الف) ای مهربان تر از برگ در بوس های باران .....

ب)..... فریاد ها برانگیخت از سنگ کوهساران

www-kanoon.ir

قلمرو فکری(۸نمره)معنی و مفهوم نظم ونثر و درک مطلب

۱۹–معنی و مفهوم هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) طاعتش موجب قربت است. **(۰/۵)**

ب) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف. (۰/۵)

پ)در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت (۰/۵)

ت)در عشق کسی قدم نهد کِش جان نیست.(۰/۵)

ج) هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من (۱)

د) عشق به همه جایی مأوا نکند و به هر دیده ، روی ننماید. (۰/۵)

ی) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بر کند (۱)

۲۰–در بیت « پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند » **مقصود شاعر را از** « آتش درون » و «سوخته جان » **بنویسید .(۱)**

۲۱–کدام گزینه مفهوم بیت« ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز/کان سوخته را جان شد و آواز نیامد» را بیان می کند.(۰/۵)

الف) بیان عشق و شیدایی ☐ ب)پاک باختگی و بی ادعایی ☐ ج) اتّحاد و همیاری ☐

۲۲–هریک از مفاهیم زیر، با کدام بیت متناسب است(یک بیت اضافی است) (۰/۵)

الف) ناپایداری قدرت **ب) اشتیاق پایان ناپذیر عاشق**

۱)می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست

۲)هر که جز ماهی زآبش سیر شد هر که بی روزی است روزش دیر شد

۳)کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟

۲۳– درجملهٔ زیر مقصود از عبارت مشخص شده چیست؟(۰/۵)

چه خوش گفته اند که « امپراتوری های بزرگ هم، مانند آدم های ثروتمند معمولاً از سوء هاضمه، می میرند.»

۲۴– کدام یک از بیت های زیر به این سخن مشهور اشاره دارد که : «کُلُّ شیءٍ یرجعُ اِلی اَصله»(۰/۵)

الف)هر کسی از ظن خود شد یار من از درون من نجست اسرار من

ب)هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش

ج)هرکه جز ماهی ز آبش سیر شد هر که بی روزیست روزش دیر شد

د)سر من از نالهٔ من دور نیست لیک چشم وگوش را آن نور نیست

۲۵–هر یک از مصراع های زیر به کدام پدیدهٔ اجتماعی اشاره دارد.(۰/۵)

«گفت:دیناری بده پنهان و خود را وارهان»

«گفت : جرم راه رفتن نیست ، ره هموار نیست »

«موفق و پیروز باشید»